

Наталія Рудницька,

учителька-методистка української мови та літератури,
зарубіжної літератури,
Кам'янець-Подільський ліцей № 17

Сучасна література для сучасних дітей Урок за повістю Марини Павленко «Янголи для Павлуся Тичини» (6 клас)

УДК 373.5.016:821.09.161.2+19/20+(092)ПАВЛЕНКО
<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.5.346120>

Тема: Марина Павленко. Інформація про письменницю. «Янголи для Павлуся Тичини»

Мета: ознайомити учнів з основними фактами біографії письменниці, творчістю письменниці, зокрема твором з книжки «Райдуга в рЕшеті». Про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко»

Завдання уроку: 1) ознайомитися з основними фактами творчої біографії письменниці, зосередитися на книзі «Райдуга в рЕшеті»; 2) пригадати основні факти біографії П.Тичини, пригадати його твори; 3) ознайомитися з текстом «Янголи для Павлуся Тичини», виокремити головні події, ключові епізоди, розкрити лексичне та семантичне багатство твору; 4) проаналізувати образ головного героя, співвіднести його вчинки та моральні якості з сучасним контекстом; 5) акцентувати увагу на патріотичній та морально-етичній складовій; 6) розвивати емпатію, емоційний інтелект учнів та патріотичні почуття.

Обладнання: підручник з української літератури для 6 класу (авт. О. Калинич, С. Дячок), зошит, опорні таблиці-конспекти, мультимедійні засоби: відеопроєктор, мультимедійна дошка, ватман, маркери.

Тип уроку: вивчення нових знань.

Перебіг уроку

I. Мотивація навчальної діяльності.

Слово вчителя. Вітаю вас на уроці української літератури. Сьогодні ми з вами продовжуємо знайомитися з цікавими сторінками біографій великих людей, які своїми власним прикладом і життєвим шляхом переконують нас у правили трьох Н — немає нічого неможливого. Сьогодні ми поговоримо про творчість Марини Павленко і прочитаємо й проаналізуємо її твір «Янголи для Павлуся Тичини».

У вас є зошити, підручник, а також прошу роздати *інтерактивні аркуші*, на яких ми працюватимемо. На уроці буде цікаво, пізнавально, і ви точно не занудьгуєте.

А зараз зверніть увагу на дошку.

— Який у вас емоційний стан сьогодні?

Оберімо свій олівець.

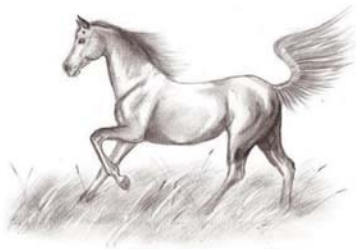
Прокоментуйте свій вибір. Чому саме такий олівець?

II. Підготовка до сприйняття. Актуалізація опорних знань.

— Як гадаєте, чому ми обирали кольорові олівці? З чим це пов'язано?

Уроки української літератури

- Про що йшлося в повісті Сашка Дерманського «Дитинство без олівців»?
- Пригадайте історію цих малюнків. Які епізоди вони відображають?

- Це смішні чи сумні історії? (Це історії «Бар'єр» про те, як хлопчик їздив на свині, уявляючи себе на коні, а також історія «Іжаки» про те, що Волт малював на туалетному папері, і іжаки були, як живі).
- Чого вони нас навчають?

III. Вивчення нового матеріалу.

Слово вчителя. Ми продовжуємо вивчати історії відомих людей. І сьогодні, у Міжнародний день дитячої книги, який відзначається щорічно 2 квітня, ми з вами звернемося до творчості сучасної української письменниці Марини Павленко.

- Спочатку пригадаймо, що ми знаємо цікавого про письменницю. Де ми познайомилися?
- Що вас вразило на зустрічі з письменницею? Розгорніть підручники на с. 261.
- Скільки років письменниці? Подивімося на карті, де розташоване місто Умань.
- Перегляньте біографію письменниці. Чи різняться інформації зі сторінки підручника і почутої вами на зустрічі?

Спробуємо пограти у гру «Факт чи фейк». Зверніть увагу на екран.

- Марина Павленко спочатку працювала вчителькою математики (фейк)
- Письменниця — переможниця конкурсу «Коронація слова»
- Авторка поставила собі за мету дати якнайбільше правдивої інформації про своїх героїв й опрацьовувала листи та інші матеріали
- Марина Павленко у книзі «Райдуга в рЕшеті» писала про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ліну Костенко.

Перед тим як починати опрацьовувати текст оповідання про Павла Тичину, згадаємо відомості про письменника, творчість якого ми вивчали в 5 класі. Для цього заздалегідь підготовлені учні продемон-

струють свої напрацювання, а ми будемо активно слухати й запам'ятовувати деякі факти.

Виступ учня з презентацією про Павла Тичину.

- Читання вірша.
 - Рецензія на виступ учня.
 - Що найбільше вразило у творчості письменника?
- Слухання музики (фізкультхвилинка) «Пиріг-Батіг» пісня «Гаї шумлять».*

Робота з текстом твору.

У ч и т е л ь. У вас на столі є сторінка Павлуся Тичини в соцмережі. Упродовж нашої роботи з текстом твору прошу заповнювати її. Можна це робити самостійно, можна просити про допомогу когось з однокласників або вчителя. Можна користуватися кольоровими олівцями, фломастерами, ручками.

Вправа «Передбачення».

- Як ви гадаєте, про що йтиметься в цьому творі?
- У якому творі, який ми вивчали попередньо, йшлося про янголів? (с. 88 Ігор Калинець «Вертеп для маленького хлопчика»).

Читання тексту.

- Прочитайте текст на с. 262 і дайте відповіді на запитання.
- У кого Павлусь вдався таким талановитим? А тепер пригадайте з презентації Данилка, ким був батько за професією.
- Скільки дітей було в сім'ї? На якому числі акцентує увагу авторка? Що ми знаємо про це число?
- Знайдіть і зачитайте опис зовнішності Павлуся. Чи схожий опис на фотографію?

Слухання тексту.

- Що нового ви дізналися з цього уривка?
- Скільки насправді було діток у сім'ї Павлуся Тичини?
- Чи вдало підібрано відеоряд? Яка емоція вас переповнює?

Читання тексту. Наступну частину тесту учні читатимуть самостійно. Деякі з них отримають індивідуальні завдання або завдання в парах.

Завдання для всіх учнів.

- Прочитайте текст с. 243—244 від слів «А Павлусеві не дуже хочеться» до слів «...якийсь архиєрей вийде». З'ясуйте лексичне значення незрозумілих слів. Зверніть увагу, як між собою спілкуються брати.

Індивідуальні завдання.

1. Знайди і зачитай, у які ігри грав малий Павлусь. Чи знаєш ти щось про них? Можна скористатися інтернетом і пояснити, що це за гра (хоч одна).
2. Знайди і зачитай, які предмети не любив, а які любив малий Павлусь Тичина.
3. Знайди і зачитай, яке спільне захоплення мали Волт Дісней та Павлусь Тичина.

Завдання в парі.

1. Прочитайте текст на с. 265. Складіть список книжок, які подарувала вчителька Павлусеві Тичині.
2. Прочитайте текст на с. 265. Складіть список улюблених письменників Павлуся Тичини.

IV. Формування ставлення до вивченого матеріалу.

Робота з епіграфом.

— Як ви розумієте слова Марії Павленко, взяті для епіграфа?

— Що ж таке янголи?

Слово вчителя. Мені здається, що янголи — це цінності, які закладаються дитині змалку. І цінності, таланти, які розвиваються в дитинстві, — це і є ті духовні захисники, які супроводжують дитину протягом життя. Про дорослого Павла Тичину ми поговоримо на наступному уроці.

1. Складання сторінки Анкета Павлуса Тичини.
2. Оберіть улюбленого янгола Павлуса Тичини. Чому саме цей янгол?

V. Підбиття підсумків. Рефлексія.

Слово вчителя. Спробуйте уявити себе на сходінці успіху. На якій із них ти себе бачиш після роботи на уроці?

VI. Домашнє завдання.

1. Опрацюйте матеріал підручника, прочитайте текст до кінця.
2. Додатково: прочитайте «Небезпечні польоти Василька Симоненка».

Список використаних джерел

1. Калинич О., Дячок С. Українська література / Підручник для 6 класу НУШ. — Тернопіль. Астон — 2023.
2. Марина Павленко. Янголи для Павлуса Тичини. — Авдіокнига. URL: https://www.youtube.com/watch?v=5N_oKwySv30
3. Лашкова О.А. Презентація до уроку української літератури у 6 класі НУШ «М. Павленко. «Янголи для Павлуса Тичини»./ На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-ukra-nsko-literaturi-u-6-klasi-nush-m-pavlenko-yangoli-dlya-pavlusya-tichini-emociyno-ideyniy-analiz-tvoru-408576.html>

Учителька Наталія Рудницька з учнями
Кам'янець-Подільського ліцею № 17